

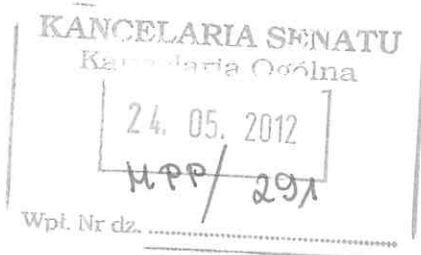

ZWIĄZEK OCHOTNICZYCH STRAŻY POŻARNYCH
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

00-340 Warszawa, ul. Oboźna 1, tel./fax 0-22 827-53-29, centrala 0-22 826-52-91
www.zosprp.pl, e-mail: zg@zosprp.pl, NIP 526-025-14-11, REGON: 007024050

D/2432/2011

Warszawa, dnia 22 maja 2012 r.

Szanowna Pani Marszałek
Maria Pańczyk-Pozdziej
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej
Kancelaria Senatu
ul. Wiejska 6,
00-902 Warszawa

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 25.05.12
nr. 4469 podpis. [signature]

Działając w imieniu Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej w Warszawie, w związku z treścią pisma Pani Marszałek z dnia 4 kwietnia 2012 r. (BPS/043-08-318/12), podajemy poniżej stanowisko naszego Stowarzyszenia dotyczące przedmiotu oświadczenia złożonego przez senatorów Grzegorza Wojciechowskiego oraz Przemysława Błaszczuka na 8. posiedzeniu Senatu w dniu 29 marca 2012 r.

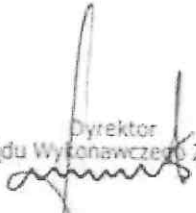
Sprawa znana jest ZOSP RP. Zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jednolity z dnia 10 marca 2008 r. Dz.U. Nr 50, poz. 291 z póź. zm.) ubezpieczeniu na podstawie ustawy podlega rolnik i domownik rolnika. W odniesieniu do rolnika podstawą objęcia obowiązkiem ubezpieczenia jest posiadanie gospodarstwa rolnego i prowadzenie działalności rolniczej.

Przepisy określające obowiązek ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego i obowiązek ubezpieczenia emerytalno-rentowego wyłączają z tego ubezpieczenia rolników, którzy podlegają innemu ubezpieczeniu społecznemu lub mają ustalone prawo do emerytury lub renty - art. 7 ust. 1 i art. 16 ust. 3. Jest zatem zasadą, że osoby objęte innym ubezpieczeniem społecznym, na przykład ubezpieczeniem pracowniczym, nie podlegają ubezpieczeniu społecznemu rolników. Można zatem powiedzieć, że podjęcie przez rolnika zatrudnienia lub innej działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia wyłącza obowiązek ubezpieczenia społecznego rolników. Dzieje się tak nawet w

przypadku, gdy zatrudnienie rolnika na podstawie umowy o pracę jest na 1/8 etatu bądź na podstawie umowy cywilnoprawnej (np. zlecenia), gdzie wysokość wynagrodzenia jest wręcz symboliczna, tak jak ma to miejsce w wielu gminach, w których dla zapewnienia odpowiedniej gotowości jednostki OSP, zatrudnia się (głównie na podstawie umowy zlecenia) pojedyncze osoby jako kierowców i konserwatorów sprzętu OSP.

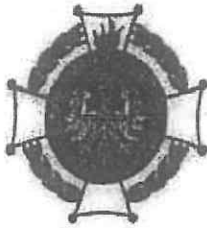
Zmiana istniejącej sytuacji wymaga dokonania korekt o charakterze legislacyjnym. ZOSP RP mógł jedynie w tym względzie występować z prośbą o rozważenie możliwości wystąpienia z odpowiednią inicjatywą legislacyjną. Czynił to kilkakrotnie. W ostatnich dwóch latach występował do parlamentarnych Zespołów Strażaków (w załączeniu kopie wystąpień).

Niniejsze pismo przesyłamy listownie oraz za pośrednictwem poczty elektronicznej w formacie doc.

Dyrektor
Zarządu Wykonawczego ZOSP RP

mgr Jerzy Maciak

załączniki:

- kopie wystąpień do Zespołu Strażaków Sejmu RP i Zespołu Strażaków Senatu RP z 2010 i 2011 r.

ZWIĄZEK OCHOTNICZYCH STRAŻY POŻARNYCH
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

00-340 Warszawa, ul. Oboźna 1, tel./fax 0-22 827-53-29, centrala 0-22 826-52-91
www.zosprp.pl, e-mail: zg@zosprp.pl, NIP 526-025-14-11, REGON: 007024050

Warszawa, dnia 7 stycznia 2010 r.

ZW/10468/2010

Pan Senator Zbigniew Meres
Przewodniczący Senackiego
Zespołu Strażaków
Senat RP
ul. Wiejska 6,
00-902 Warszawa

Szanowny Panie Senatorze

Działając w imieniu Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej w Warszawie pozwalamy sobie przedstawić Panu Senatorowi stanowisko Związku w sprawie dwóch kwestii istotnych z punktu widzenia należytego wykonywania funkcji przez ochotnicze straże pożarne, gdzie wprowadzenie odpowiednich zmian legislacyjnych pozwoliłoby na poprawienie efektywności działalności jednostek OSP.

Pierwszą sprawą jest wiek członków OSP, którzy mogą brać udział w działaniach ratowniczych.

Wiemy, że trwają prace sejmowe nad nowelizacją zapisu art. 19 ust. 1b ustawy o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24 sierpnia 1991 r. (tekst jednolity z dnia 15 października 2009 r. Dz.U. Nr 178, poz. 1380) - druk sejmowy nr 1480.

W projekcie poselskim dotychczasowy zapis:

„1b. Bezpośredni udział w działaniach ratowniczych mogą brać członkowie ochotniczych straży pożarnych, którzy ukończyli 18 lat i nie przekroczyli 60 lat, posiadają aktualne badania lekarskie dopuszczające do udziału w działaniach ratowniczych oraz odbyli szkolenie pożarnicze, o którym mowa w art. 28 ust. 1.”

proponuje się zastąpić zapisem:

„1b. Bezpośredni udział w działaniach ratowniczych mogą brać członkowie ochotniczych straży pożarnych, którzy ukończyli 18 lat i nie przekroczyli 65 lat, posiadający aktualne badania lekarskie dopuszczające do udziału w działaniach ratowniczych oraz odbyli szkolenie pożarnicze, o którym mowa w art. 28 ust. 1.”

Uważamy, że zmiana idzie w pożądanym kierunku, oczekiwanym zarów-

no przez OSP jak i władze gminne. Szczególnie odczuwalny jest brak w OSP kierowców, którzy spełnialiby dotychczasowe kryteria wiekowe. Dotyczy to jednak także i innych strażaków ochotników, których stan zdrowia pozwalałby na udział w działaniach ratowniczych, a jedynym kryterium eliminującym ich jest wiek.

ZOSP RP pragnie poddać pod rozwagę Senatorów Senackiego Zespołu Strażaków możliwość dalej idącej, w stosunku do istniejącego projektu, nowelizacji art. 19 ust. 1b i zniesienie górnej granicy wieku, który uprawniałby członka OSP do udziału w działaniach ratowniczych. Przepis mógłby mieć brzmienie jak niżej:

„1b. Bezpośredni udział w działaniach ratowniczych mogą brać członkowie ochotniczych straży pożarnych, którzy ukończyli 18, posiadają aktualne badania lekarskie dopuszczające do udziału w działaniach ratowniczych oraz odbyli szkolenie pożarnicze, o którym mowa w art. 28 ust. 1.”

Jak sądzimy wprowadzenie górnego limitu wieku osób mogących brać udział w działaniach ratowniczych na 65 lat nawiązuje do ustawowego wieku emerytalnego mężczyzn. W krajach Unii Europejskiej istnieje tendencja, której przejawem w Polsce są najnowsze propozycje Ministerstwa Pracy, by wiek ten podwyższać, a nawet nie wprowadzać konkretnych limitów. Przejście na emeryturę bardziej wiązałoby się z wolą ubezpieczonego i jego stanem zdrowia, a nie z przekroczeniem ustawowo określonego wieku. ZOSP RP stoi na stanowisku, że ograniczeniem dla strażaków ochotników w zakresie prawa do udziału w działaniach ratowniczych powinien być tylko i wyłącznie ich stan zdrowia.

W dniu 30 listopada 2009 r. Minister Zdrowia wydał długo oczekiwane przez strażaków ochotników rozporządzenie w sprawie przeprowadzania okresowych bezpłatnych badań lekarskich członka ochotniczej straży pożarnej biorącego bezpośredni udział w działaniach ratowniczych. Zostało ono opublikowane w Dzienniku Ustaw Nr 210, poz. 1627 z 2009 r. i obowiązuje od dnia 11 grudnia 2009 r. Uregulowało ono szczegółowo zasady przeprowadzania badań. Zwrócono szczególną uwagę na dokładniejsze badanie strażaków po 50. roku życia.

Rozporządzenie w § 6 wprowadza nowość w postaci trybu odwoławczego od decyzji lekarza przeprowadzającego badanie strażaka ochotnika. W myśl tego przepisu członek ochotniczej straży pożarnej lub podmiot kierujący na badania (a więc wójt, burmistrz, prezydent miasta), który nie zgadza się z treścią wydanego orzeczenia, w terminie 14 dni od dnia otrzymania orzeczenia, może wystąpić do wojewódzkiego ośrodka medycyny pracy za pośrednictwem lekarza, który je wydał, z wnioskiem o przeprowadzenie ponownych badań. Ponowne badania przeprowadza się w wojewódzkim ośrodku medycyny pracy właściwym ze względu na siedzibę podmiotu kierującego na badania. Orzeczenie wydane w wyniku ponownych badań jest ostateczne.

Poszerzony zakres badań dla osób po 50. roku życia i tryb kontroli badań uważamy za bardzo dobre rozwiązania, które zapewnią, w przypadku zniesienia

górnego limitu wiekowego udziału członków OSP w działaniach ratowniczych, że udział w tych działaniach brać będą wyłącznie ludzie zdrowi.

Drugą sprawą jest zatrudnianie rolników jako kierowców OSP. W wielu gminach, dla zapewnienia odpowiedniej gotowości jednostki OSP, zatrudnia się (głównie na podstawie umowy zlecenia) pojedyncze osoby jako kierowców i konserwatorów sprzętu OSP. Z tego tytułu przysługują stosunkowo niskie wynagrodzenia. W przypadku wiejskich OSP gro tych osób to rolnicy.

Zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jednolity z dnia 10 marca 2008 r. Dz.U. Nr 50, poz. 291 z póź. zm.) ubezpieczeniu na podstawie ustawy podlega rolnik i domownik rolnika. W odniesieniu do rolnika podstawą objęcia obowiązkiem ubezpieczenia jest posiadanie gospodarstwa rolnego i prowadzenie działalności rolniczej.

Przepisy określające obowiązek ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego i obowiązek ubezpieczenia emerytalno-rentowego wyłączają z tego ubezpieczenia rolników, którzy podlegają innemu ubezpieczeniu społecznemu lub mają ustalone prawo do emerytury lub renty - art. 7 ust. 1 i art. 16 ust. 3. Jest zatem zasada, że osoby objęte innym ubezpieczeniem społecznym, na przykład ubezpieczeniem pracowniczym, nie podlegają ubezpieczeniu społecznemu rolników. Można zatem powiedzieć, że podjęcie przez rolnika zatrudnienia lub innej działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia wyłącza obowiązek ubezpieczenia społecznego rolników. Dzieje się tak nawet w przypadku, gdy zatrudnienie rolnika na podstawie umowy o pracę jest na 1/8 etatu bądź na podstawie umowy cywilnoprawnej (np. zlecenia), gdzie wysokość wynagrodzenia jest wręcz symboliczna, tak jak ma to miejsce w poruszanej przez nas sytuacji.

Centrala KRUS w wielu publikacjach podkreśla, iż art. 37 wskazanej ustawy nakłada na osoby podlegające ubezpieczeniu społecznemu rolników obowiązek zgłaszania Kasie, bez czekania na wezwanie z urzędu, w terminie do 14 dni, wszelkich okoliczności mających wpływ na podleganie temu ubezpieczeniu - m.in. taką okolicznością jest podjęcie zatrudnienia, bez względu na wymiar czasu pracy, oraz każda inna zawodowa aktywność związana z podleganiem innemu niż rolnicze ubezpieczeniu społecznemu. Niedopełnienie tego obowiązku powoduje szereg niepożądanych skutków, w tym wyłączeniem z ubezpieczenia społecznego rolników z okresem wstecznym i utratą prawa do świadczeń, które zostały wypłacone w okresie, w którym ustały warunki do podlegania temu ubezpieczeniu.

Jedyny wyjątek od zasady przewiduje art. 5a ust. 1 ustawy stanowiąc, że rolnik lub domownik, który podlegając ubezpieczeniu w pełnym zakresie z mocy ustawy nieprzerwanie przez co najmniej 3 lata, rozpocznie prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej lub rozpocznie współpracę przy prowadzeniu tej działalności, podlega nadal temu ubezpieczeniu w okresie prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej lub współpracy przy prowadzeniu

tej działalności, jeżeli spełnia jednocześnie następujące warunki:

- 1) złoży w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oświadczenie o kontynuowaniu tego ubezpieczenia w terminie 14 dni od dnia rozpoczęcia wykonywania pozarolniczej działalności gospodarczej lub współpracy przy tej działalności;
- 2) jednocześnie nadal prowadzi działalność rolniczą lub stale pracuje w gospodarstwie rolnym, obejmującym obszar użytków rolnych powyżej 1 ha przeliczeniowego, lub w dziale specjalnym;
- 3) nie jest pracownikiem i nie pozostaje w stosunku służbowym;
- 4) nie ma ustalonego prawa do emerytury lub renty albo do świadczeń z ubezpieczeń społecznych;
- 5) kwota należnego podatku dochodowego za poprzedni rok podatkowy od przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej nie przekracza kwoty 2.835 zł (granica ustalona na rok 2009).

Trudno jednak opisany wyjątek wykorzystać w przypadku zatrudnienia kierowcy OSP, który jest rolnikiem.

O powadze problemu świadczy także przykład sołtysów pobierających od rolników podatki lokalne na podstawie umów zlecenia zawieranych z gminami. Sołtysów KRUS wyłącza z ubezpieczenia społecznego rolników. Sytuacja ta spowodowała konieczność wystąpienia przez ministra rolnictwa Marka Sawickiego z apelem do gmin o niezawieranie tego typu umów.

Wydaje się nam, że sytuacja ta może być rozwiązana wyłącznie na drodze ustawowej. Stąd też Związek Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej, za pośrednictwem Pana Senatora, zwraca się do Senackiego Zespołu Strażaków o rozważenie możliwości zainicjowania odpowiednich zmian ustawodawczych. Ze swej strony pozwalamy sobie przedstawić naszą propozycję w tej sprawie.

W ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jednolity z dnia 10 marca 2008 r. Dz.U. Nr 50, poz. 291 z póź. zm.) możnaby zaproponować dodanie np. art. 5b o treści:

1. Rolnik lub domownik, który podlegając ubezpieczeniu w pełnym zakresie z mocy ustawy nieprzerwanie przez co najmniej 1 rok, uzyskuje przychód z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, podlega nadal temu ubezpieczeniu w okresie gdy uzyskuje przychód z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, jeżeli spełnia jednocześnie następujące warunki:

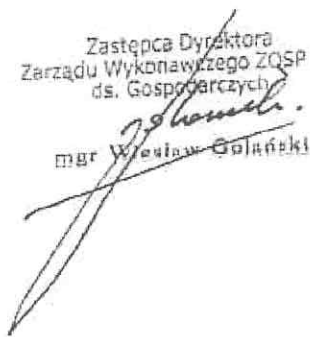
- 1) *złoży w Kasie oświadczenie o kontynuowaniu tego ubezpieczenia w terminie 14 dni od dnia uzyskania przychodu z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło;*

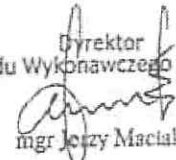
- 2) jednocześnie nadal prowadzi działalność rolniczą lub stale pracuje w gospodarstwie rolnym, obejmującym obszar użytków rolnych powyżej 1 ha przeliczeniowego, lub w dziale specjalnym;
- 3) nie prowadzi pozarolniczej działalności gospodarczej lub nie współpracuje przy prowadzeniu tej działalności;
- 4) nie ma ustalonego prawa do emerytury lub renty albo do świadczeń z ubezpieczeń społecznych;
- 5) kwota przychodu z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło nie przekroczy łącznie w roku kalendarzowym 6 000 zł.

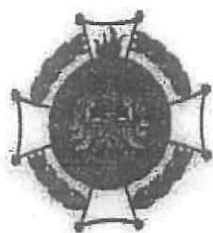
2. Niezachowanie terminu złożenia oświadczenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, jest równoznaczne z ustaniem ubezpieczenia od dnia uzyskania przychodu z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło

3. Termin określone w ust. 1 pkt 1 może zostać przywrócony na wniosek zainteresowanego rolnika lub domownika, jeżeli ten rolnik lub domownik udowodni, że niezachowanie terminu nastąpiło wskutek zdarzeń losowych.

Ograniczenie kwotowe maksymalnej wysokości możliwego dodatkowego zarobku do kwoty 6.000 zł (ok. 500 zł miesięcznie) sprawi, że wyjątek ten nie zachwieje systemem ubezpieczeń społecznych rolników, a jednocześnie pozwoli uniknąć negatywnych skutków prawnych, w przypadkach podejmowania przez rolników świadczenia dodatkowych, drobnych usług, skądinąd mających duże znaczenie społeczne (kierowcy OSP, sołtysi).

Zastępca Dyrektora
Zarządu Wykonawczego ZOSP RP
ds. Gospodarczych

mgr Wiesław Goluński

Dyrektor
Zarządu Wykonawczego ZOSP RP

mgr Jerzy Maciak

ZWIĄZEK OCHOTNICZYCH STRAŻY POŻARNYCH RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

00-340 Warszawa, ul. Oboźna 1, tel./fax 0-22 827-53-29, centrala 0-22 826-52-91
www.zosprp.pl, e-mail: zg@zosprp.pl, NIP 526-025-14-11, REGON: 007024050

Warszawa, dnia 7 stycznia 2010 r.

ZN/10467/2010

Pani Poseł Krystyna Skowrońska
Przewodnicząca Parlamentarnego
Zespołu Strażaków
Sejm RP
ul. Wiejska 4/6/8,
00-902 Warszawa

Szanowna Pani Posel

Działając w imieniu Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej w Warszawie pozwalamy sobie przedstawić Pani Posel stanowisko Związku w sprawie dwóch kwestii istotnych z punktu widzenia należytego wykonywania funkcji przez ochotnicze straże pożarne, gdzie wprowadzenie odpowiednich zmian legislacyjnych pozwoliłoby na poprawienie efektywności działalności jednostek OSP.

Pierwszą sprawą jest wiek członków OSP, którzy mogą brać udział w działaniach ratowniczych.

Wiemy, że trwają prace sejmowe nad nowelizacją zapisu art. 19 ust. 1b ustawy o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24 sierpnia 1991 r. (tekst jednolity z dnia 15 października 2009 r. Dz.U. Nr 178, poz. 1380) - druk sejmowy nr 1480.

W projekcie poselskim dotychczasowy zapis:

„1b. Bezpośredni udział w działaniach ratowniczych mogą brać członkowie ochotniczych straży pożarnych, którzy ukończyli 18 lat i nie przekroczyli 60 lat, posiadają aktualne badania lekarskie dopuszczające do udziału w działaniach ratowniczych oraz odbyli szkolenie pożarnicze, o którym mowa w art. 28 ust. 1.”

proponuje się zastąpić zapisem:

„1b. Bezpośredni udział w działaniach ratowniczych mogą brać członkowie ochotniczych straży pożarnych, którzy ukończyli 18 lat i nie przekroczyli 65 lat, posiadający aktualne badania lekarskie dopuszczające do udziału w działaniach ratowniczych oraz odbyli szkolenie pożarnicze, o którym mowa w art. 28 ust. 1.”

Uważamy, że zmiana idzie w pożądanym kierunku, oczekiwanym zarów-

no przez OSP jak i władze gminne. Szczególnie odczuwalny jest brak w OSP kierowców, którzy spełnialiby dotychczasowe kryteria wiekowe. Dotyczy to jednak także i innych strażaków ochotników, których stan zdrowia pozwalałby na udział w działaniach ratowniczych, a jedynym kryterium eliminującym ich jest wiek.

ZOSP RP pragnie poddać pod rozwagę Posłów Parlamentarnego Zespołu Strażaków możliwość dalej idącej, w stosunku do istniejącego projektu, nowelizacji art. 19 ust. 1b i zniesienie górnej granicy wieku, który uprawniałby członka OSP do udziału w działaniach ratowniczych. Przepis mógłby mieć brzmienie jak niżej:

„1b. Bezpośredni udział w działaniach ratowniczych mogą brać członkowie ochotniczych straży pożarnych, którzy ukończyli 18, posiadają aktualne badania lekarskie dopuszczające do udziału w działaniach ratowniczych oraz odbyli szkolenie pożarnicze, o którym mowa w art. 28 ust. 1.”

Jak sądzimy wprowadzenie górnego limitu wieku osób mogących brać udział w działaniach ratowniczych na 65 lat nawiązuje do ustawowego wieku emerytalnego mężczyzn. W krajach Unii Europejskiej istnieje tendencja, której przejawem w Polsce są najnowsze propozycje Ministerstwa Pracy, by wiek ten podwyższyć, a nawet nie wprowadzać konkretnych limitów. Przejście na emeryturę bardziej wiązałoby się z wolą ubezpieczonego i jego stanem zdrowia, a nie z przekroczeniem ustawowo określonego wieku. ZOSP RP stoi na stanowisku, że ograniczeniem dla strażaków ochotników w zakresie prawa do udziału w działaniach ratowniczych powinien być tylko i wyłącznie ich stan zdrowia.

W dniu 30 listopada 2009 r. Minister Zdrowia wydał długo oczekiwane przez strażaków ochotników rozporządzenie w sprawie przeprowadzania okresowych bezpłatnych badań lekarskich członka ochotniczej straży pożarnej biorącego bezpośredni udział w działaniach ratowniczych. Zostało ono opublikowane w Dzienniku Ustaw Nr 210, poz. 1627 z 2009 r. i obowiązuje od dnia 11 grudnia 2009 r. Uregulowało ono szczegółowo zasady przeprowadzania badań. Zwrócono szczególną uwagę na dokładniejsze badanie strażaków po 50. roku życia.

Rozporządzenie w § 6 wprowadza nowość w postaci trybu odwoławczego od decyzji lekarza przeprowadzającego badanie strażaka ochotnika. W myśl tego przepisu członek ochotniczej straży pożarnej lub podmiot kierujący na badania (a więc wójt, burmistrz, prezydent miasta), który nie zgadza się z treścią wydanego orzeczenia, w terminie 14 dni od dnia otrzymania orzeczenia, może wystąpić do wojewódzkiego ośrodka medycyny pracy za pośrednictwem lekarza, który je wydał, z wnioskiem o przeprowadzenie ponownych badań. Ponowne badania przeprowadza się w wojewódzkim ośrodku medycyny pracy właściwym ze względu na siedzibę podmiotu kierującego na badania. Orzeczenie wydane w wyniku ponownych badań jest ostateczne.

Poszerzony zakres badań dla osób po 50. roku życia i tryb kontroli badań uważamy za bardzo dobre rozwiązania, które zapewnią, w przypadku zniesienia

górnego limitu wiekowego udziału członków OSP w działaniach ratowniczych, że udział w tych działaniach brać będą wyłącznie ludzie zdrowi.

Drugą sprawą jest zatrudnianie rolników jako kierowców OSP. W wielu gminach, dla zapewnienia odpowiedniej gotowości jednostki OSP, zatrudnia się (głównie na podstawie umowy zlecenia) pojedyncze osoby jako kierowców i konserwatorów sprzętu OSP. Z tego tytułu przysługują stosunkowo niskie wynagrodzenia. W przypadku wiejskich OSP gro tych osób to rolnicy.

Zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jednolity z dnia 10 marca 2008 r. Dz.U. Nr 50, poz. 291 z póź. zm.) ubezpieczeniu na podstawie ustawy podlega rolnik i domownik rolnika. W odniesieniu do rolnika podstawą objęcia obowiązkiem ubezpieczenia jest posiadanie gospodarstwa rolnego i prowadzenie działalności rolniczej.

Przepisy określające obowiązek ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego i obowiązek ubezpieczenia emerytalno-rentowego wyłączają z tego ubezpieczenia rolników, którzy podlegają innemu ubezpieczeniu społecznemu lub mają ustalone prawo do emerytury lub renty - art. 7 ust. 1 i art. 16 ust. 3. Jest zatem zasadą, że osoby objęte innym ubezpieczeniem społecznym, na przykład ubezpieczeniem pracowniczym, nie podlegają ubezpieczeniu społecznemu rolników. Można zatem powiedzieć, że podjęcie przez rolnika zatrudnienia lub innej działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia wyłącza obowiązek ubezpieczenia społecznego rolników. Dzieje się tak nawet w przypadku, gdy zatrudnienie rolnika na podstawie umowy o pracę jest na 1/8 etatu bądź na podstawie umowy cywilnoprawnej (np. zlecenia), gdzie wysokość wynagrodzenia jest wręcz symboliczna, tak jak ma to miejsce w poruszanej przez nas sytuacji.

Centrala KRUS w wielu publikacjach podkreśla, iż art. 37 wskazanej ustawy nakłada na osoby podlegające ubezpieczeniu społecznemu rolników obowiązek zgłaszania Kasie, bez czekania na wezwanie z urzędu, w terminie do 14 dni, wszelkich okoliczności mających wpływ na podleganie temu ubezpieczeniu - m.in. taką okolicznością jest podjęcie zatrudnienia, bez względu na wymiar czasu pracy, oraz każda inna zawodowa aktywność związana z podleganiem innemu niż rolnicze ubezpieczeniu społecznemu. Niedopełnienie tego obowiązku powoduje szereg niepożądanych skutków, w tym wyłączeniem z ubezpieczenia społecznego rolników z okresem wstecznym i utratą prawa do świadczeń, które zostały wypłacone w okresie, w którym ustały warunki do podlegania temu ubezpieczeniu.

Jedyny wyjątek od zasady przewiduje art. 5a ust. 1 ustawy stanowiąc, że rolnik lub domownik, który podlegając ubezpieczeniu w pełnym zakresie z mocy ustawy nieprzerwanie przez co najmniej 3 lata, rozpocznie prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej lub rozpocznie współpracę przy prowadzeniu tej działalności, podlega nadal temu ubezpieczeniu w okresie prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej lub współpracy przy prowadzeniu

tej działalności, jeżeli spełnia jednocześnie następujące warunki:

- 1) złoży w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oświadczenie o kontynuowaniu tego ubezpieczenia w terminie 14 dni od dnia rozpoczęcia wykonywania pozarolniczej działalności gospodarczej lub współpracy przy tej działalności;
- 2) jednocześnie nadal prowadzi działalność rolniczą lub stale pracuje w gospodarstwie rolnym, obejmującym obszar użytków rolnych powyżej 1 ha przeliczeniowego, lub w dziale specjalnym;
- 3) nie jest pracownikiem i nie pozostaje w stosunku służbowym;
- 4) nie ma ustalonego prawa do emerytury lub renty albo do świadczeń z ubezpieczeń społecznych;
- 5) kwota należnego podatku dochodowego za poprzedni rok podatkowy od przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej nie przekracza kwoty 2.835 zł (granica ustalona na rok 2009).

Trudno jednak opisany wyjątek wykorzystać w przypadku zatrudnienia kierowcy OSP, który jest rolnikiem.

O powadze problemu świadczy także przykład sołtysów pobierających od rolników podatki lokalne na podstawie umów zlecenia zawieranych z gminami. Sołtysów KRUS wyłącza z ubezpieczenia społecznego rolników. Sytuacja ta spowodowała konieczność wystąpienia przez ministra rolnictwa Marka Sawickiego z apelem do gmin o niezawieranie tego typu umów.

Wydaje się nam, że sytuacja ta może być rozwiązana wyłącznie na drodze ustawowej. Stąd też Związek Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej, za pośrednictwem Pani Poseł, zwraca się do Parlamentarnego Zespołu Strażaków o rozważenie możliwości wystąpienia z poselską inicjatywą ustawodawczą. Ze swej strony pozwalamy sobie przedstawić naszą propozycję w tej sprawie.

W ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jednolity z dnia 10 marca 2008 r. Dz.U. Nr 50, poz. 291 z póź. zm.) możnaby zaproponować dodanie np. art. 5b o treści:

1. Rolnik lub domownik, który podlegając ubezpieczeniu w pełnym zakresie z mocy ustawy nieprzerwanie przez co najmniej 1 rok, uzyskuje przychód z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, podlega nadal temu ubezpieczeniu w okresie gdy uzyskuje przychód z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, jeżeli spełnia jednocześnie następujące warunki:

- 1) *złoży w Kasie oświadczenie o kontynuowaniu tego ubezpieczenia w terminie 14 dni od dnia uzyskania przychodu z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło;*

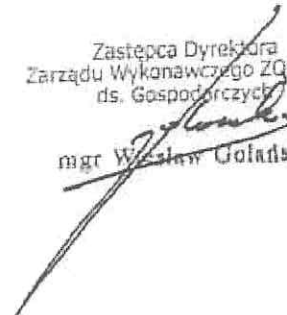
- 2) jednocześnie nadal prowadzi działalność rolniczą lub stale pracuje w gospodarstwie rolnym, obejmującym obszar użytków rolnych powyżej 1 ha przeliczeniowego, lub w dziale specjalnym;
- 3) nie prowadzi pozarolniczej działalności gospodarczej lub nie współpracuje przy prowadzeniu tej działalności;
- 4) nie ma ustalonego prawa do emerytury lub renty albo do świadczeń z ubezpieczeń społecznych;
- 5) kwota przychodu z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło nie przekroczy łącznie w roku kalendarzowym 6 000 zł.

2. Niezachowanie terminu złożenia oświadczenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, jest równoznaczne z ustaniem ubezpieczenia od dnia uzyskania przychodu z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło

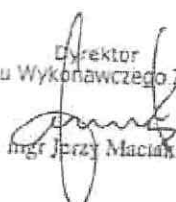
3. Termin określone w ust. 1 pkt 1 może zostać przywrócony na wniosek zainteresowanego rolnika lub domownika, jeżeli ten rolnik lub domownik udowodni, że niezachowanie terminu nastąpiło wskutek zdarzeń losowych.

Ograniczenie kwotowe maksymalnej wysokości możliwego dodatkowego zarobku do kwoty 6.000 zł (ok. 500 zł miesięcznie) sprawi, że wyjątek ten nie zachwieje systemem ubezpieczeń społecznych rolników, a jednocześnie pozwoli uniknąć negatywnych skutków prawnych, w przypadkach podejmowania przez rolników świadczenia dodatkowych, drobnych usług, skądinąd mających duże znaczenie społeczne (kierowcy OSP, sołtysi).

Zastępca Dyrektora
Zarządu Wykonawczego ZOSP RP
ds. Gospodarczych

mgr Wiesław Gofartski

Dyrektor
Zarządu Wykonawczego ZOSP RP

mgr Jerzy Maciak

ZWIĄZEK OCHOTNICZYCH STRAŻY POŻARNYCH
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

00-340 Warszawa, ul. Oboźna 1, tel./fax 0-22 827-53-29, centrala 0-22 826-52-91
www.zosprp.pl, e-mail: zg@zosprp.pl, NIP 526-025-14-11, REGON: 007024050

Warszawa, dnia 31 marca 2011 r.

D/1532/2011

Pani Poseł Krystyna Skowrońska
Przewodnicząca Parlamentarnego
Zespołu Strażaków
Sejm RP
ul. Wiejska 4/6/8,
00-902 Warszawa

Działając w imieniu Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej w Warszawie pozwalamy sobie przedstawić Pani Poseł stanowisko Związku w sprawie problemu związanego z zatrudnianiem rolników jako kierowców ochotniczych straży pożarnych, który jest istotny z punktu widzenia należytego wykonywania funkcji przez ochotnicze straże pożarne, gdzie wprowadzenie odpowiednich zmian legislacyjnych pozwoliłoby na poprawienie efektywności działalności jednostek OSP.

W wielu gminach, dla zapewnienia odpowiedniej gotowości jednostki OSP, zatrudnia się (głównie na podstawie umowy zlecenia) pojedyncze osoby jako kierowców i konserwatorów sprzętu OSP. Z tego tytułu przysługują stosunkowo niskie wynagrodzenia. W przypadku wiejskich OSP gro tych osób to rolnicy.

Zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jednolity z dnia 10 marca 2008 r. Dz.U. Nr 50, poz. 291 z póź. zm.) ubezpieczeniu na podstawie ustawy podlega rolnik i domownik rolnika. W odniesieniu do rolnika podstawą objęcia obowiązkiem ubezpieczenia jest posiadanie gospodarstwa rolnego i prowadzenie działalności rolniczej.

Przepisy określające obowiązek ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego i obowiązek ubezpieczenia emerytalno-rentowego wyłączają z tego ubezpieczenia rolników, którzy podlegają innemu ubezpieczeniu społecznemu lub mają ustalone prawo do emerytury lub renty - art. 7 ust. 1 i art. 16 ust. 3. Jest zatem zasadą, że osoby objęte innym ubezpieczeniem społecznym, na przykład ubezpieczeniem pracowniczym, nie podlegają ubezpieczeniu

społecznemu rolników. Można zatem powiedzieć, że podjęcie przez rolnika zatrudnienia lub innej działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia wyłącza obowiązek ubezpieczenia społecznego rolników. Dzieje się tak nawet w przypadku, gdy zatrudnienie rolnika na podstawie umowy o pracę jest na 1/8 etatu bądź na podstawie umowy cywilnoprawnej (np. zlecenia), gdzie wysokość wynagrodzenia jest wręcz symboliczna, tak jak ma to miejsce w poruszanej przez nas sytuacji.

Centrala KRUS w wielu publikacjach podkreśla, iż art. 37 wskazanej ustawy nakłada na osoby podlegające ubezpieczeniu społecznemu rolników obowiązek zgłaszania Kasie, bez czekania na wezwanie z urzędu, w terminie do 14 dni, wszelkich okoliczności mających wpływ na podleganie temu ubezpieczeniu - m.in. taką okolicznością jest podjęcie zatrudnienia, bez względu na wymiar czasu pracy, oraz każda inna zawodowa aktywność związana z podleganiem innemu niż rolnicze ubezpieczeniu społecznemu. Niedopełnienie tego obowiązku powoduje szereg niepożądanych skutków, w tym wyłączeniem z ubezpieczenia społecznego rolników z okresem wstecznym i utratą prawa do świadczeń, które zostały wypłacone w okresie, w którym ustały warunki do podlegania temu ubezpieczeniu.

Jedyny wyjątek od zasady przewiduje art. 5a ust. 1 ustawy stanowiąc, że rolnik lub domownik, który podlegając ubezpieczeniu w pełnym zakresie z mocy ustawy nieprzerwanie przez co najmniej 3 lata, rozpocznie prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej lub rozpocznie współpracę przy prowadzeniu tej działalności, podlega nadal temu ubezpieczeniu w okresie prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej lub współpracy przy prowadzeniu tej działalności, jeżeli spełnia jednocześnie następujące warunki:

- 1) złoży w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oświadczenie o kontynuowaniu tego ubezpieczenia w terminie 14 dni od dnia rozpoczęcia wykonywania pozarolniczej działalności gospodarczej lub współpracy przy tej działalności;
- 2) jednocześnie nadal prowadzi działalność rolniczą lub stale pracuje w gospodarstwie rolnym, obejmującym obszar użytków rolnych powyżej 1 ha przeliczeniowego, lub w dziale specjalnym;
- 3) nie jest pracownikiem i nie pozostaje w stosunku służbowym;
- 4) nie ma ustalonego prawa do emerytury lub renty albo do świadczeń z ubezpieczeń społecznych;
- 5) kwota należnego podatku dochodowego za poprzedni rok podatkowy od przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej nie przekracza kwoty 2.863 zł (granica ustalona na rok 2010).

Trudno jednak opisany wyjątek wykorzystać w przypadku zatrudnienia kierowcy OSP, który jest rolnikiem.

O powadze problemu świadczy także przykład sołtysów pobierających od rolników podatki lokalne na podstawie umów zlecenia zawieranych z gminami. Sołtysów KRUS wyłącza z ubezpieczenia społecznego rolników. Sytuacja ta

spowodowała konieczność wystąpienia przez ministra rolnictwa Marka Sawickiego z apelem do gmin o niezawieranie tego typu umów.

Wydaje się nam, że sytuacja ta może być rozwiązana wyłącznie na drodze ustawowej. Stąd też Związek Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej, za pośrednictwem Pani Poseł, zwraca się do Parlamentarnego Zespołu Strażaków o rozważenie możliwości wystąpienia z poselską inicjatywą ustawodawczą. Ze swej strony pozwalamy sobie przedstawić naszą propozycję w tej sprawie.

W ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jednolity z dnia 10 marca 2008 r. Dz.U. Nr 50, poz. 291 z póź. zm.) możnaby zaproponować dodanie np. art. 5b o treści:

1. Rolnik lub domownik, który podlegając ubezpieczeniu w pełnym zakresie z mocy ustawy nieprzerwanie przez co najmniej 1 rok, uzyskuje przychód z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, podlega nadal temu ubezpieczeniu w okresie gdy uzyskuje przychód z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, jeżeli spełnia jednocześnie następujące warunki:

- 1) złoży w Kasie oświadczenie o kontynuowaniu tego ubezpieczenia w terminie 14 dni od dnia uzyskania przychodu z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło;*
- 2) jednocześnie nadal prowadzi działalność rolniczą lub stale pracuje w gospodarstwie rolnym, obejmującym obszar użytków rolnych powyżej 1 ha przeliczeniowego, lub w dziale specjalnym;*
- 3) nie prowadzi pozarolniczej działalności gospodarczej lub nie współpracuje przy prowadzeniu tej działalności;*
- 4) nie ma ustalonego prawa do emerytury lub renty albo do świadczeń z ubezpieczeń społecznych;*
- 5) kwota przychodu z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło nie przekroczy łącznie w roku kalendarzowym 6 000 zł.*

2. Niezachowanie terminu złożenia oświadczenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, jest równoznaczne z ustaniem ubezpieczenia od dnia uzyskania przychodu z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło

3. Termin określone w ust. 1 pkt 1 może zostać przywrócony na wniosek zainteresowanego rolnika lub domownika, jeżeli ten rolnik lub domownik udowodni, że niezachowanie terminu nastąpiło wskutek zdarzeń losowych.

Ograniczenie kwotowe maksymalnej wysokości możliwego dodatkowego zarobku do kwoty 6.000 zł (ok. 500 zł miesięcznie) sprawi, że wyjątek ten nie zachwieje systemem ubezpieczeń społecznych rolników, a jednocześnie pozwoli uniknąć negatywnych skutków prawnych, w przypadkach podejmowania przez rolników świadczenia dodatkowych, drobnych usług, skądinąd mających duże znaczenie społeczne (kierowcy OSP, sołtysi).

Z wyrazami szacunku

Dyrektor
Zarządu Wykonawczego ZOŚP RP
mgr Jerzy Maciak